

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. **Uredništvo in upravnštvo:** Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — **Naročnina** za celo leto K 4—, za pol leta K 2—, za četrt leta K 1—. Za vse druge države in Ameriko K 5·60.— Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Save“ v Kranju. Inserate, naročnino, reklamacije pa na upravnštvo „Save“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — **Inserati:** štiristopna petit-vrstva za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plaćujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzojavi: „Save“, Kranj.

Čekovni račun pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Svetovna vojna.

Avstrijsko-ruska vojna.

Zmagovita bitka pri Komarowu.

Bitke, ki so se razvile na ruskih bojiščih iz naše ofenzive, še niso donesle odločitve v vojni. Na zapadnem krilu na sovražnikovo ozemlje prodijoč, na vzhodu Galicije braneč korak za korač domača tla proti močnejšemu sovražniku, so naše čete povsod upravičile stari sloves svoje hrabrosti in zro z zaupanjem na resne boje. Sedaj se da potek dogodkov orisati samo v velikih potezah. Vzhodno od Danklove armade, zmagovite po tridnevni bitki pri Krasniku, je pričela dne 25. avgusta tudi med Huczwom in Wieprzom dirigirana Auffenbergova armada z napadom na sovražne čete, ki so v okolici Cholma prordile proti jugu. Iz tega se je razvila bitka pri Komarowu. Dne 28. avgusta smo začutili, da je posegla vmes preko Belca in Uhnova dirigirana armada nadvojvode Josipa Ferdinanda. Ker so nam na cesti Zamošč-Krasnostaw stale nasproti razmeroma samo slabe sile, so se dne 29. avgusta lahko znatni armadni deli okrenili iz okolice pri Zamošču proti vzhodu ter prordili do Czesnikov. Temu nasproti je sovražnik, ki se je povsodi boril z največjo hrabrostjo in trdovratnostjo, osredotočil najljutjejše svoje napade na prostor pri Komarowu, pač z očividnim namenom, na tem mestu prebiti bojno črto. Zvezčer je stala armada na črti Przewodcu—Grodek—Czesniki—Vielacza, pri čemer sta Grodek in Czesniki tvorila nekako prelomno točko cele fronte. Na ruski strani so posegle v boj nove čete, ki so prispele iz smeri Krylowa in Grubieszowa. Drugi dan je Auffenbergova armada nadaljevala započete svoje obkoljevalne operacije, sovražnik pa je ponovil svoj poskus fronto prebiti. Pri tem je svojo lastno fronto nazaj zapognil do Laponie—Tarnawatke. Med tem se je mogla armada nadvojvode Josipa Ferdinanda dokopati v splošnem tik do vozne poti Telatyn—Rachanie. — Dne 31. avgusta je akcija, da se sovražnika obkoli, med najljutjejšimi boji znatno napredovala, to tem bolj ker smo se tudi s severa okrenili proti Komarowu. Rusi, pri Komarowu že skrajno ugroženi, so se jeli umikati v smeri proti Krylowu in Grubieszowu; grozečemu obkoljevanju so se pa ubranili z ofenzivnimi sunki na vse strani, zlasti pa proti armadi nadvojvode Josipa Ferdinanda. V popoldanskih urah 1. septembra je postalo gotovo, da je končno zmagala Auffenbergova armada, v kateri so se z izredno vztrajnostjo in bravuro borike tudi dunajske čete in skupina, ki jo je vodil general pehotne Borvić.

Osvojili smo Komarow in vse višine južno do Tyszoweza. Nadvojvoda je prordil proti Staremu Sjelu. Množice vjetnikov, številni vojni material, 200 topov in številne strojne puške so padle v naše roke.

Med temi borbami Auffenbergove armade je Danklova armada dne 27. avgusta bila drugo bitko pri Niedzwici duži in je pritegnila dele naših doslej na zapadnem bregu Visle prodijočih vojev preko reke Nase. Ves ta armadni oddelek je drugi dan obkoljevalno prordil do Lublina. Istočasno s temi pravkar opisanimi dogodki so se vršili težki boji tudi v vzhodnji Galiciji. Dne 27. avgusta so zadele naše čete, določene, da odbitijo tamkajšnji sovražni vpad, izvršen od mnogih vojev, v črti Dunajew—Busk na sovražnika. Vkljub uspehu naših kolon, ki so prodijoči od Dunajowa osvojile višine vzhodno od Pomorzanov, niso mogli naši armadni voji, prodijoči ob obeh straneh Loczowske petlice, prodreti proti sovražniku,

ki je bil zlasti, kar se tiče artiljerije mnogo močnejši.

Dne 28. avgusta so Rusi nadaljevali z napadom tudi na armadne voje, boreče se vzhodno od Lvova. Popoldne se nismo mogli več izogniti, da bi se ne umaknili za Gnielo lipo in v ožji prostor vzhodno in severno od Lvova, to tem manj, ker je bilo ugroženo tudi naše južno krilo iz smeri Rzeczy. Umikovalna akcija se je izvršila v polnem redu, ne da bi posebno pritiskal za nami sovražnik, ki je očvidno takisto mnogo trpel. Dne 29. avgusta so Rusi na celi fronti znova napadli in so pomaknili svoje čete severovzhodno od Lvova proti jugu. Drugi dan so pomnožili te napade z največjo ljutostjo; sovražnik je zlasti od Przemyslanov in od Firlejeva sem lahko posiljal vedno nove čete v boj, pred katerimi so se morali naši voji po brezuspešnih poskusih da bi razbremenili vsled ofenzivnih sunkov znova v okolici Rohatyna zbrane armadne dele, umakniti proti Lvovu in Nikolajou. V vseh teh bojih so pretrpele naše vrle čete, v prvi vrsti vsled številnejše, tudi iz modernih težkih topov streljajoče sovražne artiljerije velike izgube. Vobče lahko rečemo, da smo se doslej borili proti 40. ruskim pehotnim in 11. konjeničkim divizijam in da smo najmanj polovico teh sovražnih sil, zadajajoč jim velike izgube, odbili.

Lvov.

Dne 3. septembra so Rusi zasedli v širokem krogu okoli mesta Lvova narejene prstene okope. Naše čete pa so že odšle, da obvarujejo odprto mesto obstrelevanje in ker so tudi operativni oziri govorili za to, da se Lvov prepusti sovražniku brez boja. Armada generala Dankla se znova nahaja v ljutem boju.

Auffenbergova zmaga.

Šele sedaj je postal popolnoma jasno, kako velika in pomembna je zmaga, ki jo je izvojevala armada generala Auffenberga. S to zmago je postal nemogoče, da bi mogla ruská armada, ki operača od vzhoda in ruska armada, ki stoji na severu pri Holmu, skupno, roko v roki delati. Pri armadi generala Auffenberga so se posebno odlikovali moravski in češki polki in nižje austrijski domobranci, pri armadi generala Boroviča Ogri, pri arhidi nadvojvode Josipa Ferdinanda Solnogradčani, Gorenjeavstrijci in Tirolci.

Z odkritosrčnostjo je bilo z dovoljenjem vojne uprave v soboto razglašeno, da je naša armada zapustila Lvov. Zgodilo se je to iz nagibov, ki jim je samo pritrjevati. Lvov je sicer stolno mesto gališke in duševno in gospodarsko središče zapadnega dela te krovine, ali v vojaškem oziru nima nobenega pomena. Operacije avstrijske armade proti ruski armadi niso prav nič odvisne od tega, v čigavih rokah je Lvov. Vodstvo naše armade je s to možnostjo sploh računalo in pri tem tudi uvaževalo, da takega mesta kakor je Lvov ne kaže izpostaviti obstrelevanju sovražnih topov. Sklep vodstva naše armade, zapustiti Lvov, je s človekoljubnega stališča vse hvale vreden, zlasti ker so zmagovite operacije generala Auffenberga pokazale, da gre vojna v popolnoma drugi smeri. Odkar je namreč zmagala armada generala Auffenberga, je položaj tak, da prihaja hrbet ruske armade čedalje bolj v nevarnost, čim bolj se ruska armada bliža Lvovu.

Rusi v Lvovu.

V petek ob 10. zvečer je dospela ena divizija Rusov v Lvov.

Rusi so torej zasedli Lvov in imajo glavno mesto Galicije v rokah. A Rusi so dobili Lvov brez boja in uradna pojasnila pravijo, da je bilo sploh že v strategičnem načrtu avstrijske armade, da se umakne iz Lvova, ker vojnega pomena nima in ker naše vodstvo tega mesta ni hotelo izpostaviti nepotrebnu obstrelevanju. Tudi berolinski listi izražajo mnenje, da zasedenje Lvova ni nikako vojno presenečenje. Pri ti priliki poudarjajo najrazličnejši listi, da prebivalstvo lahko slej ko prej brez pogojno zaupa vodstvu armade in hrabrosti in požrtvovalnosti vojaštva. Lvov ni kdake kako veliko mesto, a ž njim so združeni različni predkraji in tako je mestni teritorij zelo obsežen. Prebivalstva ima Lvov 219.000; večinoma je poljske narodnosti; manjšino pa tvorijo Rutenci in Židje.

Ruski vjetniki.

Iz območja Danklove in Auffenbergove armade smo doslej odvedli 11.600 vojnih vjetnikov a napovedanih je še okrog 7000. V bitki pri Huczwu smo vplenili kolikor je doslej znano, 200 topov, zelo mnogo vojnega materiala, številni tren, 4 avtomobile in vojno pisarno ruskega 19. armadnega zbora z važnimi tajnimi spisi. Sovražnik se na vsi črti umika. Naša armada ga zasleduje s vso silo.

Boj pri Črnovcih.

Dne 25. avgusta so imele naše čete pod vodstvom fml. Schmidta pri Črnovcih boj z Rusi. Pošrečilo se jim je nagnati sovražnika nazaj in zapaniti 400 pušk, 4 strojne puške, 10.000 patron in 800 vjetnikov. Na ruski strani sta bila v ta boj zapletena pešpolka št. 471, (Kamience) in 57. (Kisinev).

V Galiciji.

Nekateri listi poročajo sledi: Povsod se opazuje izdajstvo Rusom prijaznega prebivalstva v Galiciji. Rusi dobivajo na vse mogoče načine poročila. Stališče naših čet, njihovo število in orodje se naznanja Rusom s pomočjo črnega in belega dima, s signali z lučjo ponoči, z odbijanjem solnčnih žarkov z zrcali, da celo procesije se vprizarjajo s podobami svetnikov in obeski, ki odbijajo solnčno svetobo. — Večkrat so bile ruske kolone v tako nevarni situaciji v gozdovih in močvirjih, iz katere so jih rešili razni izdajalci. Ogorčenje nad temi izdajstvi je veliko in bo zaradi tega zelo trdovraten in težaven.

Rusko vohunstvo v Galiciji.

„Nowa Reforma“ odozorja na rusko vohunstvo v Ruski Poljski, kjer so ponovno izdali operacije naših čet z raznimi znamenji sovražniku. Zaprli so nad 1000 rusofilske ogleduhov. Pri Tarlovu je vohunił neki v kmeta preoblečeni ruski vojak in iz zaporov izpuščeni ruski kaznjenci. Po nagli sodbi so bili ustreljeni, kakor tudi neki ruski podčastnik, ki je iz nekega mlina izdal, kako da se naše čete premikajo. Ruski vohuni so se skrivali na visokih drevesih, kjer so z zastavami sovražniku naznali, odkod prihajajo naši vojaki. Izdajalci so postrelili. V Prago je spremilo 56 lvovskih orožnikov transport več sto oseb, ki so jih odvedli v Terezin. Aretiranci so deloma gališki Avstrijci, deloma tudi Rusi, ki so jih vojaška sodišča radi vohunstva in veleizdajalskih deliktov obsodila v daljše zapore, ki jih presede v trdnjavi Terezin. Med aretranci je tudi več popov.

Višje deželno brambno sodišče je odsodilo na vešala rusofilske kmete Adama Manovske in Petra Grodzicki iz Krehova in kmeta Puszczyskega

iz Frine. Vodili so namreč Ruse čez močvirje po potih, ki so le kmetom znana. Zaradi vohunstva je pa bil obsojen na smrt kmet Adalbert Puzak. V Melehou pri Lvovu so razburjeni vaščani ubili sami nekega ruskega vohuna.

Nova bitka pri Lvovu.

V okolini Lvova se je pričela nova bitka in so naše čete začele z ofenzivo. Vreme je gorko.

Avstrijsko-srbska vojna.

Na balkanskem bojišču je tretja gorska brigada, ki ji poveljuje generalni major pl. Pongracz in ki je že enkrat uspešno napravila smel vpad v gorato in bojevito Črno goro, pred par dnevi znova vdarila na Črnogorce, stoeče na obmejnih višinah pri Bileči, je potisnila številnejše sovražne čete po večdnevnih, junaških napadih nazaj, jim odvzela tudi več težkih topov in je s tem drzovitim činom razbremenila obmejne utrdbe, ki so jih ugrožali Črnogorci. Francoska flotilja je obstreljevala Kotor in utrdbe brez uspeha. Z višin severozhodno od Bileče je avstrijska armada vrgla Črnogorce.

4000 Srbov vjetih.

Višje armadno poveljstvo je izdalo dne 7. septembra sledeči ukaz: Posebno zadoščenje mi je, da morem naznaniti, da je bilo kakih 4000 mož srbskega vojaštva pri poskusu, vdreti na naše ozemlje, vjetih. Pri tej priliki je naše vrlo vojaštvo na jugu zaplenilo tudi srbski vojni material.

Nemško-francoska vojna.

Obleganje Nancyja.

Veliki generalni štab razglaša: Cesar Viljem je včeraj prisostvoval napadalnim operacijam na utrdbe Nacyja. Od trdnjave Maubeuge sta padla dva forta z vsemi pozicijami, ki se nahajajo vmes. Pričeli smo z artilerijskim ognjem na mesto. Mesto gori na raznih koncih. Iz spisov, ki so padli v naše roke, je razvidno, da so operacije armad pl. Klucka in pl. Bülowa severno belgijske Nase sovražnika popolnoma presenetile. Še dne 17. avgusta je bil sovražnik prepričan, da se tamkaj nahaja samo nemška konjenica. Konjenica tega krila pod vodstvom generala pl. Marwitza zastira torej prav izborni operacije naše armade.

Nemški plen.

Armada generala Büwola je doslej Francozom zaplenila 6 zastav 233 težkih topov, 116 navadnih topov, 79 strojnih pušk, 166 voz in napravila 12.934 jetnikov.

Velika zmaga nemške armade.

Maubeuge je kapituliral. Vojnih vjetnikov je 40.000, med njimi štirje generali. V naše reke je padlo 400 topov in mnogo vojnih potrebščin.

Maubeuge je najvažnejša trdnjava na severnem francoskem bojišču. S padcem te trdnjave so Frasozje izgubili dragoceno in silno važno točko svoje defenzive. Nemški armadi je sedaj omogočeno, da vzpostavi železniški promet preko Aachena, Lütticha in Namurja do vrat Pariza. Po tej železniški progi lahko nemška armada prepelje težke oblegovalne topove pred pariške utrdbe. S padcem Maubeuge so vse francoske utrdbe na belgijski meji v nemških rokah. Gotovo je, da bo sedaj nemška armada osredotočila vse svoje napade na francoske utrdbe na vzhodu. Nacy je že na vrsti. Čim pade ta trdnjava, ostaneta še samo trdnjavi Toul in Epinal.

Pariz pred obleganjem.

Pariz ni več centrum Francije. Republika se seli iz svojih palač v skromne hiše mesta Bordeaux. Z vlado odhajajo vsa še poslujoča diplomatska zastopstva: le amerikanski veleposlanik ostane v francoski metropoli, ker mora skrbeti za varstvo vojskujočih se strank. Od vlade ostane v Parizu justični minister Briand, in mesto se nahaja pod poveljstvom novo imenovanega gubernatorja generala Galiéni. Kdor količkaj more zapušča bulvarde svetovnega mesta — dan na dan odvajajo vlaki in avtomobili bogate Parižane in njihove rodbine proti jugu. Mesto izgleda, kakor izumrla. Gledališča so po večini zaprta, iz kavarn ob bulvardih so izginili orkestri in tam, kjer se je vsak večer gnetla najelegantnejša množica sveta, vlada že v zgodnih večernih urah tišina. Vtis zapuščnosti postaja od dne do dne večji. Meščanska garda vzdržuje po celiem mestu mir in red, varnostna služba je dobro organizirana in do nemirov še ni prišlo. Parižani se zavedajo resnosti svojega položaja. Listi napovedujejo, da je že sredi tekočega tedna pričakovati prve nemške čete, pred obsežnimi okopi in utrdbam francoskega glavnega mesta. Na usodno vprašanje, ali se bo Pariz branil ali ne se še ne da definitivno odgovoriti. Kaže se, da se vodilni francoski vojaški krogi ne morejo spoprijazniti z misljijo prepustiti Nemcem glavno mesto države brez odpore. Pariz je, kakor znano utrjeno mesto. Obdaja ga velikanski obroč okopov utrdb in trdnjav. Zdi pa se, da so vse te utrdbe večji del zastarele in nimajo one odporne sile, ki bi odgovarjala strašnim udarcem modernega artilierijskega streljiva. Od začetka vojne se trudi

francoska vojna uprava vse te utrdbe popraviti in modernizirati — s kakim uspehom to je seveda neznano. V prvih septemberskih dneh so morali vsi posestniki svoja poslopja v utrdbenem okrožju demolirati, glasoviti bois de Boulogne je spremenjen v velikanski pašnik, kjer se pase nebroj krav in ovac; v Longchampsu se nahajajo ogromni hlevi klavne živine. Z juga dovažajo vlaki velike zaloge živil. V mesu kopljajo vodnjake. Pariz se očividno pripravlja na obleganje.

Francoski zrakoplov nad Luksemburgom.

Iz Luksemburga se poroča, da se je nad Luksemburgom pojavit v noči od 23. na 24. avgusta neki francoski zrakoplov, iz katerega so vrgli na mesto pet bomb. Očividno je imel ta zrakoplov namen razrušiti železniško postajo. Prva bomba je podla v neki vrt pri železnicu, druga ne daleč od te na prosto polje. Obe nista napravili posebne škode. Tretja bomba je padla na tir in ga hudo poškodovala. Četrta bomba je padla pred knezovo palačo in hudo poškodovala cesto. Peta bomba je zadela hotel International, kjer je pač predrla dva stropa, a ni napravila druge škode. Prebivalstvo je vsled tega napada silno razburjeno.

Rusi na pomoč Francozom.

(Kor. urad.) Brzovski iz Stockholm poročajo, da se je v Arhangelsku vkrcalo 250.000 Rusov, da se peljejo na Angleško. V mestu Malmoe izhajajoči časopis poroča, da je njegov korespondent v Istadu govoril s kapitanom neke švedske ladje, ki se je pripeljala z Angleškega. Kapitan je rekjal, da je bilo na raznih krajih Angleške izkrcano mnogo vojakov. Računa se, da jih je 70.000, morda celo 80.000. Vse to vojaštvo bo prepeljano na južno Francosko.

Zadnja beseda pada na morju,

pravijo glasom poročil berolinskih listov Angleži in večstotletna zgodovina je vtišnila angleškemu duhu mnenje, da „kdor vlada morje, vlada svet“. Zato smatrajo Angleži zmage nemških armad le za večje ali za manjše epizode, sicer pa sodijo, da se bo odločila usoda vojne na morju. Kdor dobi Neptunov trozob, bo imel žezlo sveta. — Nihče ne more tajiti, da so Angleži s svojo velikansko mornarico v stanu zadati nemški trgovini najhujše rane. Že to je velikega pomena, da lahko svobodno lovi trgovske ladje svojih nasprotnikov in zaplenja vse blago na njih. Proti velikemu številu vojnih ladij angleških in francoskih, ki se pode po oceanu, ima Nemčija pre malo moči. Izvedeli smo te dni, da se je Angležka najprej vrgla na nemške kolonije. To pomeni, da hoče prerusiti ves dovoz in izvoz iz teh kolonij in onemogočiti za vedno trgovsko in kolonialno ekspanzijo Nemčije. Če bi se to Angležem posrečilo, bi bila Nemčija strašno oškodovana, zakaj, naj še tako sijajno premaga svoje nasprotnike — sadu svojih zmag bi ne mogla doseči. Dve tretjini vsega nemškega izvoza gresta čez morje in le ena po kopnem. Zato je pa verjetno, da pride po vojni na kopnem do zadnje besede na morju.

Glas o miru.

„Kölnische Zeitung“ javlja: Anglia, Francija in Rusija so podpisale pogodbo, da hočejo sklepati mir le skupno in vzajemno.

Zanimiva vest je prispela ponoči iz Pariza. Francija, Anglia in Rusija so sklenile pogodbo, s katero se zavezujejo, da hočejo mir le skupno in vzajemno sklepati. To se pravi seveda tudi da hočejo vzdržati v vojni tako dolgo, dokler ne bodo vse tri prisiljene podpisati miru.

Boj pri Ksienžomierzom.

56. pehotni polk je naskočil ruske pozicije zapadno od Ksienžomierza. Borba je trajala polni dve uri. Po silno ljutem boju je polk zavzel z naskokom ruske pozicije. Vojaki so se bili z neverjetnim junaštvom in z veliko bravuro. Vjeli smo okrog 200 Rusov in vplenili 4 strojne puške in mnogo vojnega materijala. Med vjetniki je bilo mnogo Poljakov, večinoma iz radomske gubernije. Tudi mi smo imeli precejšnje izgube. Padli so: major Schoegl, stotnik Novak in nadporočnika Gojovič in Biganowski. Ranjeni so bili: poročnika Kolyk in Ehrenfeld ter nadporočnik Bütunghausen. Težko ranjena sta bila stotnik Popp in nadporočnik Mielnik. — Ksienžomierz leži v Lublin, guberniji, 20 kilometrov od avstrijske meje in 10 kilometrov vzhodno od Visle.

Boj za Antwerpen.

Kakor poročajo iz Antwerpna, nameravajo Belgici preplaviti južno od Antwerpna ležečo deželo v izmeri 70 širjaških milij. Voda bi stala ponekod več čevljev globoko, drugod bi bila zopet zelo plitva. S tem hočejo Belgici preprečiti, da bi se mogli Nemci bližati mestu.

Francoski zrakoplovec z depešo na carja vjet.

Neki bavarski častnik je sporočil v Berolin, da so pri Nancyju prisilili s streli več francoskih zrakoplovcev, da so se spustili na tla. Eden je imel pri sebi pismo Pincarejevo na carja, v katerem predsednik zahteva, naj car začne z najostrejšo ofenzivo, da dobi Francija osem dni miru, ker je sicer izgubljen.

Bitka pred Parizom.

Medtem ko poskuša bivše desno krilo velike francoske armade, ki je stala prvotno od belgijske meje pa do južne Alzacije, opirajoč se na trdnjavsko črto Toul—Epinal—Belfort, prodreti z novo ofenzivo na nemško ozemlje, je prepustilo levo krilo v naglem umikanju celo severno zapadno Francijo Nemcem, ter se očividno ojačeno z novimi četami koncentriralo pred Parizom, da se tamkaj poskuši odločilno zoperstaviti navalu nemških armad na glavno mesto države. Privatne brzovavke nemških listov naznajajo, da se je v torek pričela vzhodno od Pariza velika bitka. Oficijelna obvestila bodo pač šele prispela, čim se pokažejo rezultati tega novega ogromnega sponda med francosko, z angleškimi četami ojačeno armado in nemško vojsko.

Nemško-angleška vojna.

Angleške obljube.

Iz Kodanja se poroča, da se francoski časopisi bavijo z objavljeni angleško pomočjo in da proti nemškemu načelu skrajnega in hitrega napora vseh sil postavljajo na celo angleškega vojnega ministra Kitschenerja o neomejenem naraščanju naporov. Splošno mnenje je, da se bo vojna jako dolgo zavlekla. Poudarja se, da je Kitchener obljubil poslati tekomp šestih mesecev 30 angleških divizij na Francosko. Sedaj je tam 165.000 mož, ta armada se naj pomnoži na 700.000 Angležev. Francozi so baje mnenja, da ni dvomiti o izpolnitvi te obljube, ki je bila dana v najslovesnejši obliki.

Angleško vojaštvo v Indiji.

Z ozirom na izjavo Angležev, da bodo pripeljali svoje indijske čete na evropsko bojišče, bo zanimalo izvedeti, koliko vojaštva imajo Angleži v Indiji. Pehota znaša: 53.642 Angležev in 121 tisoč 336 Indijcev; konjenica: 5616 Angležev in 25.000 Indijcev; poljsko topništvo 11.977 Angležev in 3000 Indijcev; trdnjavsko topništvo 3739 Angležev in 7400 Indijcev; genijske čete: 379 Angležev in 6000 Indijcev; v trenu so sami Indijci; saniteta ima 321 Angležev in 3000 Indijcev; veterinarjev je 62 Angležev; v drugih strokah pa 270 Angležev in 1600 Indijcev. Skupaj 76.000 Angležev in 172.900 Indijcev. Med poslednjimi so pa računani tudi evropski častniki (3290) ki povljujejo indijskim polkom, in približno 1000 angleških zdravnikov, prideljenih indijski saniteti. Vsega skupaj znaša angleško-indijsko vojaštvo nekaj čez 248.000 mož.

* * *

Anglija in Turčija.

Preko Rima prihaja iz Egipta poročilo, da križari angleško brodovje, obstoječe iz malih križark in torpednih lovcev ob obrežju Sirije in Palestine, ker se razširja gorovica, da izbira Turčija v Siriji vojsko, da vpade v Egipt.

Turčija se pripravlja.

Kakor se poroča iz vladnih krogov, bo imenovan Šukri paša, bivši poveljnik Odrina, za poveljnika turške armade na ruski meji. Šukri paša je živel zadnje čase v pokolu.

Rumunska mobilizacija.

Vojne priprave se nadaljujejo. Pod orožje so pozvali tudi letos potrjene vojaške novince. Mobilizacija se v najlepšem redu vrši. Meja proti Ogrskim zasedena. Pri Galacu je izliv Donave in v Črem morju pristanišče Konstance zatvoren. Položaj v Rumuniji se je torej zelo izpremenil, osobito ker so še zadnji teden avgusta vozili skozi Rumunijo veliki vojaški municipijski transporti. Iz Berolina se poroča, da naglaša časopisje, da naj Rumunija vsako sumljivo ladjo preišče, če ne vozi kontrebanda.

Grška in Turčija.

Po informacijah iz dobro podučenih diplomatskih krogov, je Grška predlagala na konferenci v Bukarešti, da naj se otoka Kios in Mitilene združita v avtonomno kneževino pod suverenitetom sultana s princem Jurijem na čelu. Turški delegati pa so predlagali, da naj se ustvari avtonomna provincija iz otokov Kios, Mitilene, Lemnos in Samos, kateri imenuje gubernatorja sultana in ki plačuje svojo carino Turčiji. Grška je stavila proti predlogu, glede katerih so odgovorili turški delegati, da morajo počakati šele na instrukcije.

Benedikt XV.

Kardinal Joahim della Chiesa je torej izvoljen za papeža in se imenuje Benedikt XV. Svojo karijero je začel prav za prav s tem, da si je pridobil posebno kampanjo šele pred meseci umrlega kardinala Rampolla. Ta ga je vzel seboj v Madrid kot tajnika pri nuncijaturi in ž njim se je vrnil l. 1887. zopet v Rim, kjer je služboval pri papeževem državnem tajništvu, to je pri političnem oddelku. L. 1900 je postal desna roka drž. tajnika.

Drobnega telesa, a ostrega uma se je mladi prelat že tedaj bistveno razlikoval od drugih rimskih prelatov. Bil je hladen in oster in znal ljudi držati od sebe. Iza zlatih naočnikov je njegov pogled prdirajoče motril vsako osebo, ki je prišla z njim v dotiko. Bil je kardinalu Rumpolli zane-

sljiv, natančen in dalekovidan sotrudnik. Usoda, ki je kardinalu Rampolli zabranila, zasesti papežev prestol ni prerusila karijere Rampollovega prvega sotrudnika.

Čeprav je postal Pij X. papež in se je kardinal Rampolla moral umakniti kardinalu Merry del Val, vendar je ostal monsignor della Chiesa na svojem mestu. Znano je bilo, da vlada med Pijem X. in kardinalom Merry del Valom na eni strani in monsignorom della Chiesa na drugi strani nasprotje, a della Chiesa se ni dal izpodriniti, dokler se ni povzpel na višje mesto. Morda sta se ga Pij X. in kardinal Merry del Val iznebivala s tem, da sta ga poslala v Bologno za nadškofa. Po stari tradiciji, je nadšnof v Bologni vedno kardinal in Bologni so tudi zelo silili, naj to postane njih nadškof, a dosegli so to šele čez dolgo časa. Šele letos je Pij X. 14. maja imenoval nadškofa della Chiesa za kardinala in to vzliz ostremu odporu kardinala Merry del Val.

Kronanje Papeža.

Dne 6. t. m. se je vršilo na svečan način kronanje papeža. Kronanja so se udeležili člani diplomatskega zbora, akreditiranega pri sveti stolici, velika mojstra Malteškega viteškega reda in reda Svetega groba, rimski patriciji, delegati škofij v Genovi, Pegli in Bologni ter bratje in sestre papeža na posebni tribuni. Na jeklenem portalu je bila obešena zastava garde Švicarjev, na orožniški vojašnici in na vojašnici garde so bile razobesene papeške zastave. Pri vhodu v cerkev je občinstvo papeža živahn aklamiralo. Na srebrnih trobentah so trobili papeževe himno. Papež jebral mašo, ter podelil odpustek, nakar je zadonel „Gloria“. Papež je nato zasedel prestol. Duhovniki so zapeli papeževu himno. Doyen svetega kolega je molil „Oče naš“, med tem ko je doyen kardinal-dijakonov dolla Volpe posadil papežu tiaro na glavo ter glasno govoril formul o kronanju. Končno je podelil papež svoj apostolski blagoslov. Ceremonije so bile do 1. popoldne končane, nakar se je papež v svečanostnem sprevodu vrnil v notranje prostore.

Knez Wied albanski.

Predno je Knez Wied zapustil Drač, je doživel še meščansko demonstracijo. Oboroženi meščani in uslužbeni vlade so se zbrali pred njegovo palačo in palačo finančnega ministra in so zahtevali, naj se jim zaostala plača nakaže. Nato jih je pomiril kontrolor Travesky, češ da bo že kontrolna komisija plačala. Zjutraj 3. septembra, ko se je naredil dan, se je izkrcalo ob 5. uri veliko laških mornarjev, ki so napravili špalir do papeževe palače. Ob 7. uri zjutraj je prišel iz dvora knez Wied z ženo in spremstvom: Turkan pašo, Samy bejem, Ekren bejem in diplomatskim spremstvom. Na vrtu knezove palače je bila zbrana kontrolna komisija, ki je vzela od kneza slovo. Knez ji je izročil polno oblast v Albaniji. Nato je šel knez peš do pristana. Žandarmerija je delala red: na ulicah ni bilo nobenega občinstva, ker ga niso pustili zraven. Ladja „Misurata“ je odplula ob 8. uri. Ladja „Lajbia“ je izstrelila salut. Laški mornarji in Angleži so sneli s kraljevega dvorca knežjo zastavo in nekdaj knez albanski — sedaj zopet princ Wied se je odpeljal ob laški obali, kjer ni min, v Benetke.

Sprememba v italijanskem ministrstvu.

List „Vita“ v Rimu zatrjuje, da se v kratkem izvrše važne spremembe v italijanskem ministrstvu. Odstopil bo dosedanji minister zunanjih del markeze di San Giuliano na njegovo mesto pa bo imenovan dosedanji italijanski veleposlanik v Parizu Tittoni. Takisto bo odstopil tudi sedanji vojni minister Grandi.

Novi albanski knez.

„Giornale d’ Italia“ v Rimu poročajo iz Drača: Albanski prestol zasede turški princ Burhan Eddin Efendija, najmlajši sin bivšega turškega sultana Abdul Hamida. Albanija bo kljub temu popolnoma neodvisna od Turčije. Predno se konstituira provizorična vlada, je treba, da dospo v Drač razni voditelji, pred vsem pa Esad paša, ki je določen za ministrskega predsednika. Njemu na strani bo senat, ki bo izbran po žrebu. Vrhovni poveljnik v Draču postane bivši turški častnik Irfan beg. Princ Burhan Eddin je star 30 let in je docela evropsko vzgojen.

DNEVNE VESTI.

Razglas. Z naredbo celokupnega ministrstva z dne 25. julija 1914 št. 158 drž. zak. so se začasno razveljavila določila članov 8 (o osebni svobodi), 9 (o hišni pravici), 10 (o pismenski tajnosti) 12 (o zborovanju in društvi) in 13 (o prostem izražanju svojega mnenja) državnega osnovnega zakona o občih pravicah državljanov z dne 21. decembra 1867 št. 142 drž. zak. ter so stopile vse v §§ 3 do 7 zakona z dne 5. maja 1869 št. 66 drž. zak. navedene posledice v veljavo. Poglavitne posledice tega izjemnega stanja so sledeče: 1. Varnostne oblasti smejo osebe, ki ogrožajo javni red, izgnati iz okraja ali gotovega kraja, ako niso ondotted prisotne; osebam pa, ki so ondot pristojne, prepovedati zapustiti dotični kraj brez oblastvenega dovoljenja. 2. Varnostne oblasti smejo hišno preis-

kavo vsak čas brez sodnikovega ukaza odrediti. 3. Pisma se smejo tudi izven slučajev hišne preiskave ali aretacije in brez sodnikovega ukaza zapleniti in odpreti. 4. Društva, ki spadajo pod dolčila zakona z dne 15. novembra 1867 št. 134. drž. zak. (tako zvanji društveni zakon), se brez oblastvenega dovoljenja ne smejo ustanavljati. Politična oblast zamore delovanje takih že obstoječih društev ustaviti. 5. Splošno pristopna zborovanja se sploh ne smejo vršiti. Zborovanja volilcev in gotovi običajni sprevodi kakor procesije, romanja in svečani pogrebi pa se smejo vršiti z dovoljenjem politične oblasti. 6. Upravna oblast zamore ustaviti izhajanje ali razširjanje listov, izdati proti njim poštno prepoved, ter obravnavanje tiskarn ali knjigarn, ki ogrožajo javni red, začasno ustaviti. Rok za predložitev dolžnostnih izvodov v smislu § 17. tiskovnega zakona se sme pri periodičnih tiskovinah raztegniti do treh ur, pri ostalih do osem dni pred izdajo. Na te izjemne odredbe zlasti na one pod točko 5) omenjene se tedaj občinstvo opozarja.

Razglas. C. in kr. vojaškemu poveljstvu v Gradcu se je sporočilo, da nakupujejo v naših deželah živinski trgovci klavno živilo in da skušajo pod pretvezo, da so vojaški mesarji, doseči nizke cene. Ker pa imenovanje poveljstvo ni dalo nobenega naročila za nakup klavne živiline, zapovedalo je vsem četam in zavodom vojaškega okrožja, da morajo onim osebam, ki kupujejo klavno živilino za njihovo (vojaško) uporabo, izdati predpisane izkaznice (legitimacije). Da se prepreči oškodovanje kmetovalcev, se isti opozarjajo, da si ne le oni živinski trgovci nakupovati klavno živilino za vojaške potrebe, ki imajo posebne od vojaških oblasti izdane izkaznice.

Svarilo. Ker je domnevati, da bodo brezposelní delavci sedaj, ko je na železnicah otvoren zopet večji osebni promet, v velikih množicah držili na Dunaj v upanju, da dobijo ondot delo ter zasluzek, se mora pravočasno in z vsem poudarkom na to opozoriti, da ne nudi Dunaj nobenih ugodnih prilik za zasluzek. Ker je na Dunaju po približni cenitvi že okroglo ena četrtna na delavni zasluzek navezanih brez kruha, bi zamoglo nadaljnje zbiranje brezposelnih ondot le povečati bedo le teh, na drugi strani pa tudi motiti delopredovalno akcijo, ki se razteza na celo monarhijo. Zatorej se brezposelne kroge kar najrēsnejše svari, da se ne podajo na Dunaj dela iskat, ako nimajo poprej zagotovljene delavskega mesta. Onega, ki bi se kljub temu resnemu svarilu podal na Dunaj, zna doleteti, da bi se moral, — potem ko bi bil porabil morebitne svoje prihranke ter videl svoje upre na doseg zasluka izjavljene obrniti na javno dobrodelnost, ki bi ga vsled velikanskih na njo stavljenih zahtev komaj mogla ubraniti največje bede. Isto svarilo velja tudi za Ljubljano ter druga večja mesta, ker so ondot razmere ravnotake, ako ne še slabše.

Proti podraženju živil. C. kr. ministrstvo znova opozarja vse producente in prodajalce živil in vsakdanjih potrebščin, da se drže od c. kr. deželne vlade izdanega cenika. Varnostna oblastva in občine imajo dolžnost to strogo nadzorovati ter tozadevne pogreške ovajati sodiščem in političnim oblastim. Tudi konzumenti se opozarjajo, da vsak slučaj takoj naznanijo pristojni oblasti.

Vsem županstvom. Po zanesljivih poročilih, došlih c. kr. ministrstvo za notranje zadeve skušata pristaniška eksponenta Kareš in Stocky v Bremenu kolodvorska ulica št. 20, izseljence pridobivati za to, da jima dajejo naslove takih rodbin v prejšnji svoji občini, ki imajo naboru obvezne slike. Takim rodbinam pošilja potem imenovana tvrdka pisma, v katerih jim z vabljivim načinom slike potovanje v Ameriko in tamošnje življenske razmere. Obenem jih ta tvrdka prosi, naj se ji morebitne are ne pošilja — kakor do sedaj — po poštni nakaznici ampak v priporočenem pismu. Tvrđka obljublja, da bo onim, ki se nameravajo izseliti, takoj po prejemu are, poslala podrobne načrte, in navodila glede potovanja in prekoračenja meje. Županstvu se naroča, da nemudoma in temeljito poizveduje o delovanju imenovane tvrdke, ter za slučaj, da se je kaj dognalo, takoj ob priložitvi dotičnih listin (pisma, prospekti, nazzanila, reklamne dopise) semkaj poroča.

Razglas. Spreminjajo, oziroma popolnjujoč tuuradni razglas z dne 1. avgusta t. l., štev. 249/Mob., in tuuradni razpis z dne 7. avgusta t. l., štev. 481/Mob., določa, deželna vlada do preklica za celo deželo Kranjsko, izvzemši stolno mesto Ljubljano, ki se glede njega obenem izdajo posebne odredbe, za prodajo blaga, navedenega v naslednjem seznamku, iz seznamka samega razvidne najvišje cene.

V kolikor se vrši prodaja tega blaga v prostorih ali na sejmskih stojnicah, morajo imeti obrtniki nabiti najvišje cene v svojih prostorih, oziroma na svojih stojnicah.

Kdor bi se ne držal teh predpisov, se bo kaznoval najstrožje po določilih obrtnega reda za vsak posamezni slučaj z denarno globo do 1000 krov ali z zaporom do treh mesecev.

Nastopne najvišje cene stopijo v veljavo z dnevnem razglasitve in veljajo do preklica v dejavnem in trgovinskem prometu.

Seznam blaga.

	Predmet	Enota	Najvišja cena, katero se sme zahtevati
		K v	
Pšenična moka št. 0	kg	55	— 60
Pšenična moka št. 2	kg	54	— 59
Pšenična moka št. 3	kg	53	— 58
Ržena moka	kg	40	— 44
Koruzna moka	kg	28	— 30
Ajdova moka	kg	56	— 60
Pšenični kruh, izvzemši žemlje in drugo luk-surzno pčivo	kg	58	
Rženi kruh	kg	— 46	
Mešani kruh	kg	— 42	
Riž najfinješi	kg	— 80	
Riž srednji	kg	— 64	
Riž navadni	kg	— 50	
Ješprenj	kg	— 38	
Pšeno	kg	— 50	
Ješprenjšek debel	kg	— 48	
Ješprenjšek fin	kg	— 64	
Fizol	kg	— 44	
Krompir, izvzemši kraje, ki se zanje določijo posebne izjeme	kg	— 08	
Kava	kg	3	60
Čaj, navaden odprt	dkg	7	50
C. kr. deželna vlada za Kranjsko.			
Ljubljana, dne 1. septembra 1914.			
C. kr. deželni predsednik:			
Schwarz.			

Slovensko planinsko društvo naznani, da je hotel „Zlatorog“ ob Bohinjskem jezeru zaprt.

Zahvala. Vojaki 20. lovskega bataljona se Krančanom najsrcenejše zahvaljujejo za obilo daritev na kolodvoru.

V knjižnici Narodne čitalnice se bodo od 13. t. m. dalje knjige zopet po običajnem redu izposojevale.

Plačilni listki za gostilne, prodajalne in druge javne obratnice. Deželno in gospojno pomožno društvo „Rdečega križa“ za Kranjsko je dalo napraviti plačilne listke v korist „Rdečemu križu“. Plačilni listki so beli, imajo na čelu rdeči križ in pod križem napis: „Za junake v vojski odprimo srce in roke.“ Plačilni listki se dobre v zvezkih po 100 komadov za 2 kroni pri vratarju g. Jeranu v deželnem dvorcu na Turjaškem trgu. Kdor bi želel izven Ljubljane naročiti te plačilne listke, obrne naj se do predsedstva „Deželnega in gospojnega pomožnega društva „Rdečega križa“ za Kranjsko v Ljubljani.“ Rojaki, prispevajmo po močeh za naše junaške boritelje!

Na c. kr. Franca Jožefa gimnaziji v Kranju se bodo vpisovali učenci za prvi razred dne 15. septembra od 9.—12. ure dopoldne v gimnaziski pisarni. Vnaprej učenci se lahko priglasijo tudi pisorno. Sprejemne skušnje se bodo vršile dne 16. septembra od 9. ure naprej. II.—VIII. razreda se bodo vpisovali učenci dne 16. septembra.

Pričetek šol. Na obeh ljudskih šolah v Kranju se prične šolsko leto 1914/15 z vpisovanjem dne 18. in 19. t. m. Vpisovalo se bo oba dneva dopoldne od 9. do 12. ure. Z rednim poukom se bode pričelo dne 21. t. m. zjutraj ob 8. uri po skupni sv. maši.

Za male obrtnike. Vsled vojne povzročeno težavno gospodarsko stališče se pojavlja zlasti tudi med malimi obrtniki in trgovci, ki niso v zvezi s kako banko, ter si morejo le z največjo težavo preskrbeti denarnih sredstev, ki so potrebna za vzdržanje svoje sicer življenga zmožne obrti ali trgovine. Navadno potrebujejo ti le kratkodobna majhna posojila, da si pomagajo preko momentane stiske. Da se ustreže tem potrebam, je notranje ministrstvo poslalo vsem deželnim oblastem okrožnico, s katero dovoljuje hranilnicam proti vsakokratnemu preklicu in za čas vojnega stanja osebni kredit v večji meri, kakor je bilo to do sedaj dovoljeno ter jih pooblastilo, da smejo prevzemati priznane terjatve napram državi, deželam, okrajem in občinam v obliki cesije.

Iz poštne službe. Pošto v Naklem je dobil Fran Korenčan. Premeščeni so: poštna oficijantinja Marija Dimic iz Kranja v Ljubljano 3, in Ljudmila Poderžaj iz Ilirske Bistre v Kranj.

Ogenj. Dne 31. avgusta je pričelo goreti gospodarsko poslopje Janeza Tomšiča na Virkečah, kamor je takoj prihitelo prostovoljno gasilno društvo Pirniče in omejilo ogenj, da se ni razširil na blizu stoeča lesena poslopja. Prihitelo je tudi na pomoč prostovoljno gasilno društvo iz Tacna.

Ogenj. 6. t. m. okoli polnoči je začel goreti skedenj posestnika Jurija Arha v Predvoru. Ogenj se je hitro razširil in v kratkem času vpepelil skezenj, večjo množino krme, več gospodarskega orodja nekaj žita in streho na hlevu. Zgorela sta tudi dva prešiča. Kako je nastal ogenj, še ni pojasnjeno, domneva pa se, da ga je zanetila zlobna roka, ker je bilo pred dòbrim letom na ravno istem kraju zažgano, toda takrat so domači ogenj takoj zapazili in ga pogasili. Arh ima vsled požara okrog 7000 krov škode, zavarovan je bil za 4000 krov. Vaščanom se je z velikim trudom posrečilo ogenj omejiti, drugače bi bila lahko nastala za celo vas prava katastrofa. Ker se širijo med ljudstvom govorice, da so ogenj zanetili dalmatinski begunci, smo v položaju najodločnejše izjavit, da so vse te govorice popolnoma neutemeljene in izmišljene.

V Savo je skočila pred nekaj dnevi v Kranju 60letna služkinja Cecilia Klančik in utonila. Truplo so potegnili iz vode v Pirničah in pokopali v Klančnik. Je izvršila samoumor najbrže v duševni zmedanosti.

Roparski napad. Mizarjeva žena Amalija Vrhunc se je vračala 4. septembra iz Škofje Loke domov k Sv. Duhu. Med potjo jo je v gozdu napadel neznan, kakih 20 let star, človek, ki jo je hotel oropati. Ker je Verhunčeva pričela klicati na pomoč in je po poti prišel še neki drugi možak, jo je potepuh odkuril v gozd.

Nič alkohola za vojake. Ogrsko ministrstvo notranjih del je izdalо odredbo, v kateri pravi, da izkazuje prebivalstvo svojo ljubezen v vojsko odhajajočim vojakom na način, ki zna biti zdravuj vojakov škodljiv, večinoma daje občinstvo vojakom alkoholične pijače, ki jih vojaštvo vsled žeje v tej vročini čez mero vživa. Vživanje alkoholnih pijač oslabi vojaka, provzroča bolezni in ima slab vpliv na bojno zmožnost vojakov. Zato je ministrstvo prepovedalo dajati vojakom na postajah alkoholne pijače in je dovolilo, da se jim dajo brezalkoholna okrepčila.

Težko telesno poškodbo si je pridobil dne 24. m. m. tovarniški delavec žičar Ivan Čemernjakov na Savi, rojen leta 1878, v Sv. Jakobu na Koščekem, oženjen, s tem, da je prišel z desno roko v žični stroj, kateri mu je roko takorekoč smršl. Oddali so ga takoj v bolnišnico v Celovec, ter so mu še isti dan roko odvzeli. Te nezgode je sam kriv, ker je dobro vedel, da nima stroja v teku z roko prejemati.

Promenadni koncert priredi tukajšnjo godbo prost. požarne brambe jutri v nedeljo ob 11. uri dopoldne na glavnem trgu. Vsored: 1. F. Langer: "Zvest zastavi" koračnica. 2. Pazeller: "Spomin na Herkulove toplice" valček. 3. Dr. G. Ipavec: "Kje so moje rožice" pesem, krični rog, solo. 4. A. Pöschl: "Venec melodij" potpuri operet. 5. Smetana: "Koračnica iz opere" "Prodana nevesta". 6. C. F. Rees: "Narodna pesem Burov v Transvalu", harmoniziral A. Pöschl. 7. Novaček: "Casta aldo" koračnica.

Poročilo o včerajšnji seji kranjskega občinskega odbora priobčimo radi pomanjkanja prostora prihodnjic.

Prepodeni vломilec: Posestnik Lovrenc Cuznar v Korenu pri Kranjski gori se je pred par dnevipočipsebudiš sled sumljivega šuma. Ko je pogledal skozi okno prvega nadstropja, je zapazil, da hočeta dva tata vlotiti v špecerijsko trgovino njegove sestre, ki se nahaja v isti hiši. Cuznar je zakričal, nakar sta oba zbežala. Pustila pa sta pod oknom drog, s katerim sta hotela iztrgati mrežo pri oknu.

Nezgoda. Karel Martikan iz Klatova na Češkem je te dni v Trzinu pregledoval nabasani revolver in sicer tako neprevidno, pa se je revolver izprožil. Krogle mu je šla v desno stegno ter tam obtičala.

Zobozdravniški in zobotehnični atelje dr. Edu. Globočnik
okrožni zdravnik in zobozdravnik in
Fr. Holzhacker
konc. zobotehnik
v Kranju

5 52—36
v Hlebšovi hiši, nasproti rotovža.
Zobozdravniška ordinacijska ura
odslej samo od 9. do 10 ure dopoldne vsak delavni dan.
Dr. E. Globočnik ni poklican k vojakom in zdravi še nadalje.

Sponinjajte se Ciril-Metodove družbe!

! Poletje!

Najstarejša trgovina

Ferd. Sajovic
v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

priporoča za

poletensko sezijo

svojo bogato zalogo vezenega blaga, batista, platna in delena za ženske bluze in obleke, letenskih ševijotov in kamgarnov za moške obleke, kakor tudi vsega drugega manufakturnega blaga.

Svilnati robci najnovejših uzorcev.

9—37

Majbolje in najceneje se kupi pri tvrdki

RUDOLF RUS

v Kranju (poleg lekarne)

Ustanovljeno leta 1885.

Prva in največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Ceniki zastonj in poštnine prosti.

Strogo solidna in poštena postrežba.

Suhe gobe

in druge deželne pridelke v vsaki množini po najvišjih dnevnih cenah kupuje

M. RANT, KRAJN

trgovina mešanega blaga in deželnih pridelkov

Trboveljski in češki premog.

Restavracija pri kolodvoru

priporoča dobro kuhinjo, pristna vina, češko budjejeviško pivo.

Lep senčnat vrt.

Tiskarna „Sava“ v Kranju se priporoča za vsa tiskarska dela.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hrnilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega davka.

4 3 | 0 | 0

brez odbitka rentnega davka.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

10 52—32